

מחזור דצמבר 2014 - 1,361 עורכי דין חדשים הצטרפו לשורות הלשכה

הכל נשאר במשפחה. משפחת השופט חנן מלצר חוגגת עם הבן

מלא מפה לפה. האולם המרכזי בבנייני האומה

הסמכה עם השראה

57,922
עורכי דין פעילים

בטקס ההסמכה המסורתי שנערך בחודש שעבר בבנייני האומה בלטה הילה כהן שנולדה עם שיתוק מוחין • לאחר שמונה שנים של מסע מעורר הערכה זכתה הילה בתעודה הנכספת

והלמידה בעל פה, ולא מהות הדין. לצערי בעקבות פיטוריה של שרת המשפטים, נדחתה הרפורמה המקיפה לשינוי מבנה לשכת עורכי הדין שעמדה לפני שלבי סיום. עם זאת, הלשכה תמשיך לפעול במלוא המרץ בכנסת הבאה כדי לאשר את תזכיר החוק שכולל שינוי במבנה ההסמכה וההתמחות, וכן ביטול המחוזות והפחתת דמי החבר לטובת עורכי הדין ולטובת לשכת עורכי הדין המייצגת אותם".

פרקליט המדינה אמר למוסמכים הח"דשים: "אם כל אחד מכם יקפיד לעשות משפט, ובמקביל לאהוב חסד, ואת שני אלו יעשה תוך כדי שמירה על צניעות, תהיו הן בני אדם טובים יותר והן עורכי דין טובים יותר".

שים הצטרפו ל-56,561 עורכי הדין הפעילים החברים בלשכה, וכך עומד מספרם הכולל של החברים הפעילים על 57,922.

גילם של המוסמכים הצעירים ביותר שקיבלו רישיון הוא 22, והמבוגר ביותר בן 74. מספר הנשים שהוסמכו 711; 52% מכלל המוסמכים) עולה במעט על מספר הגברים (650). מספר המוסמכים הגדול ביותר הוא במחוז תל אביב (888 מוסמכים), ואחריו מחוז חיפה (156 מוסמכים). מחוז ירושלים במקום השלישי (133 מוסמכים), מחוז הדרום אחריו (98 מוסמכים), ומחוז הצפון סוגר את הרשימה (86 מוסמכים).

ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "כולי תקווה שבחינת ההסמכה האחרונה היא המועד האחרון שבו נבחנה יכולת השינון

לשכת עורכי הדין קיימה בחודש שעבר (15.12.14) טקס הסמכה חגיגי ובו הצטרפו לשורותיה 1,361 חברים. בין המוסמכים בלטה הילה כהן, שנולדה עם שיתוק מוחין וכל חייה נלחמה להיות שווה בין שווים. הילה פנתה ללימודי משפטים כדי להוכיח לעצמה שהיא מסוגלת להיות כאחד האדם. במשך כשמונה שנים של מסע מפרך שדרש תעצומות נפש יוצאות מגדר הרגיל נבחנה הילה בנושא אחר נושא, ובכל פעם צלחה אותו בהצטיינות.

טקס ההסמכה נערך בבנייני האומה בירושלים במעמד פרקליט המדינה עו"ד שי ניצן, ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי, מנכ"ל הלשכה עו"ד גיל סלומון ויו"ר ועדת ההתמחות עו"ד אורן פרסקי. 1,361 עורכי הדין החד-

צילומים: יוסי זמיר

שווה בין שווים. הילה כהן מקבלת את תעודת ההסמכה מראש הלשכה ומפרקליט המדינה

התפלגות הישגי המתמחים שניגשו לבחינה בפעם הראשונה

ציון ממוצע	אחוז העוברים	מספר הנבחנים	מוסד הלימודים
80.6	97	119	אוניברסיטת תל אביב
79.3	98	104	האוניברסיטה העברית
77.9	96	256	המרכז הבינתחומי
77.8	92	59	אוניברסיטת בר-אילן
77.3	100	11	מכללת ספיר
74.8	87	93	אוניברסיטת חיפה
73.1	83	131	המכללה למינהל
68.7	70	141	מכללת נתניה
66.1	59	175	שערי משפט
66.1	59	530	הקריה האקדמית אונו
66	70	20	המכללה האקדמית צפת
65.9	60	231	המרכז האקדמי למשפט ולעסקים
62.6	38	29	עולים חדשים
61.6	43	96	המרכז האקדמי כרמל
54.2	25	77	ישראלים שלמדו בחו"ל

תוצאות הבחינות לפי מספר הפעמים שנבחנים ניגשו לבחינה

ציון ממוצע	אחוז העוברים	מספר הנבחנים	מספר הפעמים
73.5	83	1,432	ראשונה
64.5	58	318	שנייה
58	26	323	שלישית ומעלה
69.7	70	2,073	כל הנבחנים

70% מהנבחנים עברו את הבחינה בכתב

ביום 29.10.2014 נערכה בתל אביב בחינת ההתמחות בכתב של לשכת עורכי הדין. לבחינה ניגשו 2,073 מתמחים. 70% מכלל הנבחנים עברו את הבחינה, זאת בהשוואה לשנים קודמות שבהן עמד הממוצע על כ-75% הצלחה.

על פי הנתונים, אחוז העוברים הגבוה ביותר הוא מקרב בוגרי מכללת ספיר (100%) ואחריה האוניברסיטה העברית (98%) ואוניברסיטת תל אביב (97%). אשר למקום ההתמחות, בולט אחוז המעבר הגבוה של מתמחי הרשויות והפרקליטות (93%); בסקטור הפרטי עומד אחוז המעבר על 60% ובשאר מקומות ההתמחות על כ-72%.

מהנתונים נראה גם המשך המגמה שבה בכל פעם שנבחן ניגש למבחן חוזר, הסיכוי שלו לעבור פוחת מאוד. נתונים אלה מחזקים את עמדת הלשכה בדבר הטלת התמחות חוזרת על נכשלים סדרתיים. מבחן ההסמכה היה האחרון במתכונת הנוכחית. במועד הבחינה הבא תתווסף שאלה פתוחה שתבידק על ידי הבוחנים בבחינה בעל-פה.

ועדת צבא וביטחון לחפקד כלא 4:

"נוהל הכניסה החדש לכלא - פוגע בזכות הייצוג ובחופש העיסוק"

נוהל הכניסה החדש קובע שכניסת עורך דין למתחם כלא 4 תיעשה רק בליווי מש"ק מטעם הכלא

יצוין כי מדובר בנוהל לא כתוב שלא פורסם רשמית לציבור המייצגים. לדברי יו"ר הוועדה, עו"ד אילן כץ, אם רוצים לשנות את הסטטוס קוו, מן הראוי – לפי עקרונות המינהל התקין – להסדיר נוהל היועצות עם הגורמים הרלוונטיים דוגמת הסנגוריה הצבאית ולשכת עורכי הדין.

בפנייתה הוסיפה הוועדה כי נודע לה שפורסם נוהל חדש בכלא 4, ולפיו אסור לע"ר לקבל הגיגים לכלא לאחר השעה 20:00. הוועדה סבורה שנוהל זה אינו תקין מן ההיבט המשפטי, כי אין למנוע מאדם שעבר עבירה להסגיר את עצמו באופן מיידי. הוועדה ביקרה קשה לתקן לאלתר את הנוהל באופן שיוסר ההסגרה יהיה היום שבו הגיע העריק לראשונה לכלא 4 ללא תלות בשעת בואו, כלומר גם אם הגיע אחרי 20:00.

4 מאפשרות רק פגישה אחת בכל פעם בין עורך דין לחייל, דבר הגורם לעיכובים בלתי סבירים ובלתי ראויים (לעיתים שלוש עד ארבע שעות) בכל פעם שכמה עורכי דין נדרשים להיפגש עם לקוחותיהם השוהים בכלא. חמור מזה, יש רק מש"ק ליווי אחד בכלא 4, ומטבע הדברים הוא אינו יכול להתמודד עם כמה עורכי דין בעת ובעונה אחת. לעיתים המש"ק נעדר מהבסיס, ולא ממנים לו מחליף.

במצב דברים זה נמנעת זכותו הבסיסית של החייל להיפגש עם עו"ד ולהתייעץ עימו כדי לשמור על זכויותיו, ומעורכי הדין נמנעת זכות הייצוג של החייל. עוד גורם הנוהל החדש לדחיית דיונים בבתי הדין, משום שעורכי הדין אינם יכולים להכין את החיילים להליך המשפטי בעניינם.

ועדת צבא וביטחון בלשכת עורכי הדין פנתה לקמצ"ר, תא"ל גולן מימון, לסא"ל (במיל') דוד קבלו, מ"מ רע"ן כליאה, ולסא"ל חגי קנטרוביץ, מפקד כלא 4, כדי שיפעלו לאלתר לביטול נוהל הליווי החדש בכלא 4 ושיבו את המצב לקדמותו, שכן הנוהל החדש פוגע בזכויות מהותיות, כגון זכות הייצוג של החייל וזכותו של עורך הדין לייצג מכוח חופש העיסוק.

נוהל הכניסה החדש קובע שעורך דין ייכנס למתחם כלא 4 רק בליווי מש"ק מטעם הכלא. המש"ק אמור ללוות את עורך הדין לחדר מיוחד, שם עליו להמתין עד להבאת החייל מהפלוגות, תהליך שיכול להימשך חצי שעה. מאז שהנוהל תקף קיבלה ועדת צבא וביטחון תלונות רבות בעניינו, שכן רשויות הכליאה בכלא

"יש להקפיד את השימוש במערכת הטלפונים שחף"

מדו"ח ביקורת רשמית שערכו המבקרים הרשמיים מטעם הלשכה עולה כי יש להקפיד לאלתר את השימוש במערכת הטלפונים "שחף" בעקבות תקלות וליקויים חמורים במערכת, וזאת לצורך הטמעתה במתקני שב"ס, הדרכת הגורמים הממונים, מתן הסבר לאסירים ותיקון התקלות המתמשכות והמרובות. דו"ח הביקורת עוסק בעיקרו בהפעלת מערכת "שחף" בכלא איילון. בין היתר עולה מהדו"ח כי נלקחו מאסירים דגימות קול בלי שנתנו את הסכמתם לכך, וזאת בניגוד להצהרות נציגי השב"ס בדיונים בוועדת הפנים והגנת הסביבה בכנסת.

הלשכה ערכה את הביקורת באמצעות המבקרים הרשמיים מטעמה על בתי הסוהר ועל בתי המעצר בישראל, עו"ד שירית בכר ועו"ד ארז אבוהב, ובמינוי של השר לביטחון פנים. לפי הממצאים העולים מהדו"ח, מערכת "שחף" אינה בשלה לשימוש בלעדי ולשימוש בכלל. "יש לתת את הדעת לממצאי הדו"ח ולמסקנותיו כדי לשמור על זכויות אדם ועל שלטון החוק", אמר ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי.

"אין לכפות על נאשם ייצוג על ידי הסנגוריה הציבורית"

בהמלצת הפורום הפלילי הארצי החליט הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין (3.12.14) להצטרף כ"ידיד בית המשפט" לערעור פלילי (7894/14). את הערעור הגישה הסנגוריה הציבורית נגד החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים לכפות על הסנגוריה הציבורית לייצג נאשמים בתיק רצח בניגוד לרצונם ואף ששכרו עורך דין פרטי. הסנגוריה הציבורית בהבירה כי מדובר בסד זמנים בלתי אפשרי לייצוג ראוי של שלושה נאשמים ברצח. לאחרונה מחקה הסנגוריה הציבורית את הערעור לאחר שהסנגור הפרטי התייצב והודיע שיקבל על עצמו את הייצוג.

הלשכה סברה כי בלי לגרוע מחשיבותם של יעילות הדיון ועומס התיקים הנדונים בבתי המשפט, בהיבט הציבורי והמשפטי לא ראוי לפגוע בזכותו של נאשם לבחור סנגור באופן חופשי ובלא לחצים, ובה בעת לכפות על הסנגוריה הציבורית לייצג נאשמים שאינם רוצים בשירותיה. ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "לא ייתכן שבית המשפט יכפה על נאשם ייצוג כאשר זה רוצה בשירותיו של עורך דין פרטי".

הלשכה הגישה בקשה דחופה לתיקון העתירה בעניין חוק המכר:

"לבטל את תקנות חוק המכר או להקפיא את תחולתן"

הלשכה טוענת כי התקנות, המגבילות שכר טרחת עורך דין בעסקת רכישה דירה מקבלן, אושרו ערב פיזור הכנסת מבלי שנערך דיון ראוי לגבי הנושא • ראש הלשכה: "מדובר במחטף פרלמנטרי"

ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "תקנות חוק המכר אושרו במחטף פרלמנטרי על ידי חבר כנסת אחד שהגיש את ההצעה והציג ביע עליה. התקנות פוגעות בציבור רוכשי הדירות כי הן יביאו לעלייה במחירי הדירות. הקבלן יגלם במחיר הדירה את כל ההוצאות המשפטיות של עורך הדין, וזאת לבד מהפגיעה בחופש העיסוק ובחירות ההתקשרות החוזית של עורכי הדין".

וחוסר מידתיותן שכן הן מתיימרות לקבוע מחיר אחיד ל'מוצר', כאילו אנו עוסקים בפיקוח על מוצרי יסוד, ולא במתן שירותים של עורכי דין אשר רכשו השכלה, התמחו ואף הוסמכו על פי חוק לטפל במתן שירותים לרוכשי דירות ואשר אמונים ומחויבים לכללי אתיקה של לשכת עורכי הדין". כל זאת חוץ מהטענות החוקתיות שהועלו בעתירה המקורית כלפי התיקון וחוסר מהטענות בדבר ההליך הבלתי סביר.

לשכת עורכי הדין הגישה (16.12.14) לבית המשפט העליון בקשה דחופה לתיקון העתירה בעניין חוק המכר, באופן שיבטל את תקנות החוק ויקפיא את תחולתן עד לתום הדיון בעתירה ולפחות עד

עו"ד יורם חגבי-חגי

מועד הדיון בעתירה הקבוע ליום 18.2.15. בקשה זו הוגשה באמצעות עורכי הדין אילן בומבך ויריב רונן משום שביום 4.12.14 בדיון בישיבת ועדת הכלכלה אושרו תקנות חוק המכר (דירות) (הגבלת גובה ההוצאות המשפטיות), תשע"ה-2014, שייכנסו לתוקף ביום 10.1.15, ולפיהן יוגבל שכר טרחת עורך דין בעסקת רכישה דירה מקבלן.

לטענת הלשכה בעתירה, ההליך בכנסת היה מחטף ותוצאותיו היו קבועות מראש, שכן הלשכה קיבלה הודעה על הדיון פחות מ-24 שעות לפני קיומו. כמו כן, נציגי הלשכה שהשתתפו בדיון, עו"ד יורם חגבי-חגי, יו"ר פורום קניין ומקרקעין (משותף) של הלשכה, עו"ד אילן שרקון ועו"ד רונית שבי-רו, נדהמו לגלות כי מלבד ח"כ מאיר שטרית לא נכח באולם ועדת הכלכלה אף לא ח"כ נוסף. קרי, הדיון התנהל בפני ח"כ שטרית בלבד, יו"ר זמני של ועדת הכלכלה, ובתום הדיון הוא היה היחיד שהצביע בעד אישור התקנות לחוק שיזם בעצמו.

עו"ד חגבי-חגי שאל את ח"כ שטרית כיצד מאפשרות התקנות לרוכשי דירות בסכומים אסטרונומיים של 2.5 מיליון שקל ומעלה לשלם אך ורק 5,000 שקל כשכר טרחה, וציין כי הדבר לא סביר ואין לו כל נימוק מלבד לפגוע בפרנסתם של עורכי הדין.

עוד טענה הלשכה בעתירה כי "דין התקנות להיפסל גם מחמת חוסר סבירותן

חוק המכר לא יחול על דירות שמחירן למעלה מ־4,642,750 ש"ח

התערבות הלשכה הוחרגו מהחוק דירות שמחירן עולה על 4,642,750 שקל.

יצוין כי הלשכה הגישה עתירה נגד החוק, התלויה ועומדת בבג"ץ, בטענה שאינו מידתי ואינו סביר, וכי התערבות המחוקק בחיי המסחר ובשכרם של בעלי מקצועות חופשיים תהיה פגיעה חמורה בחופש העיסוק. לפי עמדת הלשכה, קביעת תעריף מרבי לשכר הטרחה של עורכי הדין היא התערבות חריגה ביותר של המחוקק. עוד טוענת הלשכה כי החוק מטעה את הציבור, ולכאורה אין בו כל תועלת שכן הקבלנים יגלמו את שכר הטרחה של עורכי הדין במחירי הדירות לרוכשים, והציבור ישלם יותר.

ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "מדובר בתקדים מסוכן שבו המדינה מתערבת בחופש העיסוק ובחירות ההתקשרות החוזית. יתרה מזו, מי שייפגע מהחוק הוא דווקא רוכש הדירה, כיוון שהקבלן יגלם במחיר הדירה את כל ההוצאות המשפטיות של עורך הדין".

רגע לפני פיזור הכנסת כינס (4.12.14) ח"כ מאיר שטרית את ועדת הכלכלה לדיון דחוף בתקנות שאישר שר השיכון אורי אריאל בנושא חוק המכר (דירות) (תיקון) – איסור גביית ההוצאות המשפטיות בידי עורך דין מרוכש דירה), תשע"ג-2013. מכלל חברי הוועדה נכח בדיון רק ח"כ שטרית, ולמעשה היה היחיד שהצביע בעד אישור התקנות לחוק שהוא עצמו יזם.

לפי החוק יוגבל שכר טרחת עורך דין בעסקת רכישה דירה מקבלן לפי מדרגות שייקבעו. התקנות שאושרו בוועדת הכלכלה אמורות להיכנס לתוקף ביום 10.1.15, לאחר פרסומן ברשומות.

למרות ההתראה הקצרה וללא כל הכנה מוקדמת התייצבו בדיון נציגי לשכת עורכי הדין ובהם יושב ראש פורום קניין ומקרקעין עו"ד יורם חגבי-חגי, כדי למחות על כך שלא נועצו בניציגי הלשכה בגיבוש התקנות ולהצביע על הליקויים בנוסח המוצע. בעקבות

הישגים נוספים ללשכה במאבק בהסגת גבול המקצוע חברת דטהפקס לא תיתן שירות של מענה לשאלות משפטיות

בית המשפט המחוזי בירושלים הוציא צו מניעה קבוע האוסר על דטהפקס לתת באתר האינטרנט או בשבועונים שבבעלותה תשובות לשאלות הלקוחות באמצעות הפניה למאמרים שבמאגריה

בגדרי תשובותיה לשאלות ספציפיות עולה כדי ייעוץ וחייוו דעת משפטיים על פי אמות המידה שנקבעו בהלכת המרכז למימוש זכויות רפואיות". השופט וינוגרד ניתח את המאמרים שנכתבים על ידי חברת דטהפקס בצורת שאלה ותשובה, וקבע כי "יחוס הכותרת 'מאמר' למסמך המנוסח כשאלה ספציפית וקונקרטית ביותר למתן מענה ממוקד לשאלה זו הוא מאולץ ביותר". ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "לשכת עורכי הדין פועלת ותמשיך לפעול נגד מסיגי גבול המקצוע, כי הם לא רק פוגעים בטוהר המקצוע וברמתו אלא בציבור הלקוחות הנזקק לשירותים משפטיים".

נוסף. את הלשכה ייצגה עו"ד אתי ליבמן עפאים ממשרד כהן, וילצ'יק קמחי ושות'. צו המניעה הקבוע ייכנס לתוקף בתוך 12 חודשים (מיום 16.11.14). בתקופת הביניים יעמדו המגבלות שנקבעו בצו המניעה הזמני. עוד הורה בית המשפט לנתבעים להסיר מהאתר כל אזכור של "מרכז מומחים" וכל פורמט אחר המשמש למתן תשובות. בית המשפט קיבל את טענות לשכת עורכי הדין כי הפניית לקוחות הנתבעת (דטהפקס) ל"מאמרים" שבמאגר שברשר תה כמענה לשאלותיהם, יש בה משום ייעוץ וחייוו דעת משפטיים האסורים לפי החוק: "הצגת המאמרים לפני לקוחות הנתבעת

הישג נוסף במאבק לשכת עורכי הדין במסיגי גבול המקצוע: בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט רם וינוגרד) פסק בתביעה שהגישה הלשכה נגד חברת דטהפקס, והגביל אותה במתן שירותים משפטיים שלא כדין (ת"א 13-10-51587). בצו מניעה קבוע אסר בית המשפט המיחוזי בירושלים על דטהפקס לתת באתר האינטרנט או בשבועונים שבבעלותה שירות של תשובות לשאלות בדרך של הפניה למאמרים שבמאגריה (אם נכתבו על ידה ואם על ידי אחרים). עוד נקבע כי דטהפקס רשאית להפנות לדברי חוק ופסיקה ולמאמרים שפורסמו בכתבי עת מוכרים ללא מל

"מוניציפל בע"מ הסיגה את גבול המקצוע ולא זכאית לשכ"ט"

הקביעה ניתנה במסגרת תביעה כספית • ראש הלשכה: "נמשיך לפעול למיגור התופעה"

הציעה ללקוחותיה להלוות להם את שכר הטרחה לעורכי הדין ואת האגרות בבית הדין ובלשכת ההוצ"פ ולקזז את הסכומים עם קבלת כספים בגין התביעות או בהחזרי אגרות. החברה החתימה את לקוחותיה על טופסי המחאת זכות לטוהר בתה בגין שכר טרחה והוצאות משפטיות שייפסקו ללקוחות בתיקים המשפטיים. ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי בירך על פסיקת בית המשפט: "הוועדה להגנת המקצוע בלשכה מטפלת בכל שנה במאות תלונות נגד מסיגי גבול המקצוע, ומבצעת עשרות חקירות ושיתופי פעולה עם רגולטורים שונים לצורך מניעת התופעה. הלשכה בראשותי תמשיך לפעול למיגור התופעה אחת ולתמיד, שכן היא לא רק פוגעת בטוהר המקצוע וברמתו אלא בציבור הלקוחות הנזקק לשירותים משפטיים מקצועיים ומהימנים".

עבודתם החיובית מכוח עילה של שכר ראוי ועשיית עושר שלא במשפט, בין היתר משום שהשכר המוסכם היה כולל, בלא הבחנה בין עבודה חיובית לעבודה משפטית, והתובעים לא הביאו ראיות על כמות העבודה החיובית שבוצעה ומהו השכר הראוי על עבודה זו. עוד נקבע כי החוזה בין החברה לנתבעים היה לא חוקי, ולפיכך אינו יכול להצמיח עילת תביעה לתובעים. מוניציפל בע"מ עסקה בגבייה מעיריות ומרשויות באמצעות הליכים משפטיים – הגשת תביעות נגדן ונקיטת הליכי הוצ"פ – על ידי עורכי דין שמועסקים על ידה או קיבלו ייפוי כוח ממנה. עם לקוחותיה של החברה נמנו ועדי עובדים שהסתייעו בה כדי לתבוע עיריות בגין אי תשלום או פיגור בתשלומי שכר וזכויות סוציאליות שונות. החברה אף

תביעה כספית שהוגשה בבית משפט השלום ברמלה על ידי חברת מוניציפל בע"מ נגד ועד עובדי עיריית לוד בגין שכר טרחה שהוועד חייב לה, טענו הנתבעים כי מדובר בהסגת גבול מקצוע עריכת הדין. בשל טענה זו ביקש השופט את עמדת לשכת עורכי הדין בסוגיה. הלשכה, באמצעות הוועדה להגנת המקצוע בראשות עו"ד גד שילר, חיוותה את דעתה ומצאה כי פעילות החברה הייתה הסגת גבול המקצוע. בית המשפט קיבל את עמדת לשכת עורכי הדין, קבע שהחברה הסיגה את גבול המקצוע, והחיל את סעיף 98(א) לחוק הלשכה הקובע כי בית משפט לא ידון בתביעת שכר של מסיגי גבול המיחוזי קצוע אם נתן שירות שנתייחד לפי חוק זה לעורכי דין. בית המשפט גם לא קיבל את דרישת התובעים לשכר ראוי בגין

הוקרה לוותיקים
 לשכת עורכי הדין ערכה (1.12.14) טקס חגיגי לוותיקי המקצוע שקיבלו את רישיונם לפני 50 שנה. הטקס נערך במעמד ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי, מנכ"ל הלשכה עו"ד גיל סלומון ובנוכחות עורכי דין ושופטים בדימוס. בטקס העניקה הלשכה ל-52 ותיקים מדליה ושי על פעילותם ארוכת השנים במקצוע, במערכת המשפט ובלשכת עורכי הדין. בין מקבלי המדליות היו נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב לשעבר אורי גורן, סגן נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה לשעבר חיים פיזם, עו"ד ד"ר משה דרוקר ועו"ד גלילה כצמן. "אתם הנחתם את היסודות להתפתחות המערכת המשפטית בישראל, וכל אחד ואחת מכם חוזה בשינויים החלים בה בשנים האחרונות", אמר ראש הלשכה.
 צילומים: רועי בר

הלשכה פתחה קו לייעוץ מגדרי לעורכות דין המופלות בעבודה

הפרויקט נועד לקדם שוויון הזדמנויות מלא בקרב עורכי הדין במקומות עבודתם

בדיני עבודה ופעולות בשדה הפמיניסטי. הקו יפעל בימים א-ג בשעות 09:00-14:00 ובימים ד-ה בשעות 16:00-19:00 בטלפון שמספרו 03-6172688.
 ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "מטרת הלשכה בראש ובראשונה היא לשמור על זכויותיהם של כלל חבריה וחברותיה, והקו לשוויון מגדרי הוא צעד נוסף בה-ענקת שירות חשוב וחיוני לכלל חברות הלשכה. אני מבקש להודות ליו"ר הפורום לקידום מעמד האישה עו"ד רוד פרי, שפ-עלה לקיום שירות חשוב וחיוני זה למען עורכות הדין. בשמה ובשמי אני קורא לחברות העוסקות בדיני עבודה להתנדב לשירות ולתת יד לשוויון בתעסוקה בישראל".

לידה, הפליה בקי-דום במקום העבר-דה, הפליה על רקע-הורות והפליה בקבלה לעבודה. ההחלטה לה-קים את הקו לש-וויון נבעה בעיקר מפניות פרטניות רבות שהתקב-לו בלשכת עורכי הדין ביחס לעורכות דין שנקלעו לסי-טואציות קשות במקום עבודתן עד כדי פיטורים על רקע מגדרי. המענה הטלפוני ינתן בהתנדבות על ידי עורכות דין ותיקות ומנוסות העוסקות

עו"ד רוד פרי

פורום קידום מעמד האישה ועורכת הדין בלשכת עורכי הדין פתח קו לשוויון מגדרי שנועד לתת ייעוץ לכלל עורכי הדין המופלים במקום עבודתם. מטרת הפרויקט היא להבטיח כי יתקיים שוויון הזדמנויות מלא בקרב העמיתים לעבו-דה.
 הקו לשוויון הוא קו חירום שיעניק מענה טלפוני, בין היתר למי שזקוקה לייעוץ על רקע מגדרי או במסגרת תפ-קידה כעורכת דין או למי שמועסקת על ידי עורך דין, באחד הנושאים שלהלן: פי-טורים בהיריון, פיטורים או הרעת תנאים בטיפולי פוריות, פערי שכר בין גברים לנשים במקום העבודה, הטרדה מינית, פיטורים והרעת תנאים לאחר חופשת

ימי עיון

- ביום 11.12.14 התקיים יום עיון בנושא **"חוק חופש המידע ככלי בידי עורך הדין"** שבו השתתפו ראש הלשכה, ראש היחידה הממשלתית לחופש המידע עו"ד רבקי דבש, סגן ראש היחידה הממשלתית לחופש המידע עו"ד שלומי בילבסקי, ונציגי של התנור עה לחופש המידע עו"ד אוריה ירקוני.
- ביום 11.12.14 נערך יום עיון בנושא **"חידושים בבחינת תאונות דרכים ודרך ניתוחם"**, בהשתתפות ראש הלשכה, יו"ר ועדת תעבורה עו"ד שי גלעד, השופט בדימוס אבינועם הדר, ד"ר עוזי רז (מומחה בניתוח תאונות דרכים), עו"ד יוני שניאור ועו"ד ינאי גורני (מפרקליטות מחוז מרכז).
- ביום 8.12.14 נערך יום עיון בנושא **"האשראי הבנקאי - היבטים פרקטיים"** בריכוזם של עו"ד רוני קשלס ועו"ד ארנון גרפי, יושבי ראש של ועדת בנקאות בלשכה, ובהשתתפות ראש הלשכה, עו"ד ניב פרי לני (סמנכ"ל והיועמ"ש הראשי של חברת ויזה כאל), עו"ד דניאל בכר ועו"ד בני לרנר.
- הפורום הפלילי הארצי קיים (6.11.14) יום עיון בנושא **"מדרון חלקלק - חידושי חקיקה המו-בילים לכרסום בזכויות חשודים, נאשמים ואזרחים"**. ביום העיון השתתפו ח"כ משה מזרחי, ח"כ דוד צור, עו"ד מנחם רובינשטיין, עו"ד רפי לוי (משנה לפרקליט מחוז תל אביב (פלילי)), סנ"צ עו"ד שלומית לנדס (עוזרת ראש אגף החקירות והמודיעין, משטרת ישראל), עו"ד גיל שפירא (מנהל מחלקת חקיקה, הסנגוריה הציבורית הארצית), ד"ר עו"ד חיים ויסמונסקי (ראש תחום חקיקה, משפט וטכנולוגיה, פרקליטות המדינה), עו"ד מיכאל טאוסיג (יו"ר ועדת האתיקה בלשכת עורכי הדין), סנ"צ לילית טייבר-ניצן (עוזרת לענייני חקירה ומשפט של ראש אגף החקירות והמודיעין, משטרת ישראל), עו"ד גלית בש, עו"ד סוזי עוז-סיני ארניה, עו"ד דורון מורל, עו"ד ארז אבוהב וראש הלשכה.

צילום: גרשון אלינסון

השופט נעם סולברג (משמאל) עם יו"ר ועדת חוקה דוד רותם ומנכ"ל הלשכה גיל סלומון

תוכנית "שכר מצווה":

מרכז זכויות חדש הושק בגוש עציון

למימוש. תוכנית 'שכר מצווה' היא דוגמה למעשה, להבדיל מהצהרה גרידא. 'שכר מצווה' וזה יחד עם גוש עציון הן דוגמאות לערבות הדדית שאמורות להיות חרותות על דגלה של הדמוקרטיה.

ח"כ רותם בירך את הלשכה על החלטתה לפתוח מרכז זכויות בגוש עציון: "פתיחת מרכז זכויות של תוכנית 'שכר מצווה' בגוש עציון היא אחד הדברים החשובים שהלשכה עושה. זוהי אחריות של אדם כלפי זולתו, והדבר יביא תועלת ללשכה ולציבור המתדיינים".

מנכ"ל הלשכה עו"ד גיל סלומון אמר כי "ללשכה יש פנים יפות ותורמות, שמוכנות לתת הרבה למען הקהילה. באחרונה פתחנו שלושה מרכזים של תוכנית 'שכר מצווה', באום אל-פחם, באשקלון וכעת גם בגוש עציון, ונמשיך לפעול למען מטרה חשובה זו. אני מבקש להודות לכל העוסקים במלאכה, לראשי התוכנית, לאנשי הצוות ולמתנדבים".

ראש המועצה פרל, שקידם את המהלך בשיתוף עם עו"ד סלומון, אמר: "אני מאמין כי פרויקט זה יהווה תרומה לכל השותפים, הן למקבלי השירות הן לעורכי הדין המתנדבים, שיזכו להזדמנות עצומה של נתניה ומעורבות משמעותית בקהילה".

תוכנית "שכר מצווה" של לשכת עורכי הדין השיקה בנובמבר האחרון מרכז זכויות חדש בגוש עציון, במטרה להעניק סיוע משפטי למי שאינם יכולים לשכור שירותי עורכי דין. המרכז נפתח בשיתוף המחלקה לשירותים חברתיים במועצה האזורית גוש עציון, והוא מעניק שירות לתושבי גוש עציון רבתי, אפרת ובית"ר עילית.

האירוע התקיים במעמד שופט בית המ-שפט העליון נעם סולברג, ח"כ דוד רותם וראש המועצה האזורית גוש עציון דויד פרל. כן השתתפו מנכ"ל לשכת עורכי הדין עו"ד גיל סלומון, יו"ר (משותף) תוכנית "שכר מצווה" עו"ד יוסף תוסייה-כהן, ממונה מחוז ירושלים בתוכנית עו"ד ישראל בן הרוש, מנהלת התוכנית עו"ד חן וונדרס-מן, מתנדבי התוכנית ותושבי האזור.

השופט סולברג שיבח את פעילותה של התוכנית ואת עורכי הדין המתנדבים בה: "זהו פרויקט מרגש, תכליתי וענייני. ראויים להכרת הטוב עורכי הדין שרותמים עצמם לתוכנית. הכסף חשוב אך לא פחות חשוב עורך הדין שמקדיש מזמנו לעשיית המצווה, נותן שירות משפטי ומקבל הכרת הטוב הזוכה במעלה האנושית". השופט סולברג הוסיף כי "המשפט מסובך, הבריקרטיה קשה ועורכי הדין הם הגשר בין הזכויות

בג"ץ: נוהל גרוניס אינו מחליף את שיקול הדעת של השופט

בפסק דין בעתירה נגד הנוהל לשינוי מועדי דיון נקבע כי אין מקום לבטל את הנוהל, אולם יש לבדוק את יעילותו ואת השפעתו של הוראותיו בתום שנתיים ממועד תחולתו

המתדיינים בישראל וכן השפעתו האפ- שרית על שיקול הדעת המסור לשופטים היושבים בדיון, כי ייבדקו כעבור תקופה מסוימת לשם בחינת יישומן והקשיים שנגלו, זאת – כולל דוגמאות שבידי לשכת עורכי הדין להביא לידיעת הנשיא היוצא או הנשיאה הנכנסת. גם הנהלת בתי המ- שפט תבחן את השפעותיו השונות על קהל המתדיינים ועורכי הדין, הן לעניין יעילות הנוהל והמידה בה הוא מביא לדיון רציף ומהיר, והן לעניין האופן בו פועלים השופטים בהחילם את הנוהל ובהידרשם לטע- נות כאלה ואחרות, המועלות על-ידי הצ- דדים להצדקת דחיית הדיון. לטעמי בחינה כזאת בתום תקופה של כשנתיים מיום הוצאת הנוהל תהא במקומה.

ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "אני מברך על החלטת בית המשפט העליון שהחזירה את שיקול הדעת לשופטים והורתה לבחון את הנוהל מחדש בתום תקופת ניסיון".

קיום משא ומתן לפשרה בתיק או לגישור, או לדחייה משיקולי נוחות ועומס בעבודה (שלפי הנוהל לא היו נימוק לדחייה), הדב- רים אינם מוחלטים אלא תלויים בנסיבות ונתונים לשיקול הדעת של השופט בתיק. למשל יש להתחשב במשכם של המשא ומתן והגישור, במועד הגשת הבקשה, ובשאלה אם עדיין אפשר למלא את יומן השופט. כמו כן, נקבע כי בניגוד להחלטות שניתנו בעק- בות הנוהל, ברית מילה של נכדו של עורך דין או טיפולים רפואיים משמעותיים – מקרים שהציגה לשכת עורכי הדין לפני בג"ץ – מצ- דיקים בהחלט דחייה של דיון.

"לבחון את הדוגמאות שבידי הלשכה"

השופט אליקים רובינשטיין, שכתב את פסק הדין העיקרי, כתב בין היתר: "אין מקום להיעתר לבקשת העותר ולבטל את הנוהל, שניתן בסמכות. אך חזקה על הוראות הנוהל, בהינתן השפעתו על קהל

"השופט היושב בדיון חייב להפעיל את שיקול דעתו בכל מקרה ומקרה" – כך נקבע בפסק דין של בית המשפט העליון (30.11.14) בעתירה נגד הנוהל לשינוי מועדי דיון של נשיא בית המשפט העליון. העתירה הוג- שה על ידי עו"ד מיכאל שרון ואליה הצטרפה לשכת עורכי הדין כ"ידיד בית המשפט" (בג"ץ 4703/14). העתירה אמנם נדחתה, אולם בית המשפט העליון ציין בפסק דינו כי יש לבדוק את יעילותו ואת השפעתו של הוראות הנוהל בתום שנתיים ממועד תחולתו.

בדיון הציגה הלשכה את טענותיה כי קביעת הוראות הנוהל אינה עולה בקנה אחד עם עקרון החוקיות, והיא נעשתה בחוסר סמכות. כן נטען כי הוראות הנוהל עלולות להתפרש כהתערבות בשיקול הדעת השיפוטי, שלפי חוק יסוד: השפיטה מסור אך ורק לשופט היושב בדיון. בפסק הדין נכתב בין היתר כי בכל הנוגע לדחיית דיון שנועד לשמיעת ראיות לצורך

הלשכה תצטרף לעתירה נגד נציבות שירות המדינה

בעתירה נטען כי יש להתאים את מבחני ההתאמה למשפטיים לדרישות התפקיד המשפטי

נים מהותיים, ייעשה עוול רב הן לעותרת והן לעובדי מדינה רבים שגורל הקריירה שלהם ייקבע על חודה של נקודה אחת במבחן, תוך התעלמות מתכונות הכר- חיות לתפקידים בשירות המדינה.

ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי: "אני שמח על הצטרפות הלשכה לעתירה עק- רונית זו. כאיגוד מקצועי תפקידה של הלשכה הוא לשמור על ענייניהם המק- צועיים של ציבור עורכי הדין, המשפט- נים, הפרקליטים והעוזרים המשפטיים. החלטה זו מצטרפת להחלטות נוספות שאושרו בוועד המרכזי בראשותי שמת- רתן להגן על ציבור עורכי דין הן בשירות הציבורי והן בסקטור הפרטי".

בשנה האחרונה חלו רפורמות מר- חיקות לכת בכל הנוגע לאיוש משרות במגזר הציבורי, ובראשן הפרטת מערך מיון וגיוס המועמדים לידי של מכוון מיון פרטי, "אדם מילא". מבין שלושה מוע- מדים שניגשו למכרז, העותרת הייתה היחידה שלא עברה לשלב הבא (בשל "ציון קו החתך") ועל זאת הגישה את העתירה שבנדון.

הלשכה החליטה להצטרף לעתירה רק בסוגיה העקרונית, והיא כי יש להתאים את מבחני ההתאמה למשרות משפט- נים בשירות הציבורי לדרישות התפקיד המשפטי. בעתירה נטען כי אם המכרז הנדון יצא לפועל בלי שיתוקנו בו תיקר

לשכת עורכי הדין החליטה לאחרונה להצטרף כידיד בית המשפט לעתירה מי- נהלית נגד נציבות שירות המדינה בעניין הליכי המיון לאיוש משרות משפטיות במגזר הציבורי. העתירה מתנהלת בבית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע.

העותרת מכהנת משנת 2007 בתפקיד מנהלת לשכה אזורית ברשות המיסים, תפקיד שאליו התמנתה ללא מכרז. לפני כמה חודשים פורסם מכרז לאיוש המש- רה שהיא ממלאת כיום. העותרת רצתה להמשיך בתפקידה ועל כן התמודדה במ- כרז, שהליך המיון בו חייב בין היתר מב- חני כישורים כלליים והתנהגותיים ("מב- חנים פסיכוכיניים").

שיתוף פעולה בין לשכת עורכי הדין לרשת מעונות "עלה":

הלשכה תסייע למשפחות של ילדים עם צרכים מיוחדים לקבל סיוע משפטי

● **הסיוע יינתן על ידי עורכי דין מתנדבים
לרשת "עלה" ארבעה מרכזים ברחבי הארץ**

מונכ"ל הלשכה גיל סלומון לצד הרב יהודה מרמורשטיין

בפגישה סקר הרב מרמורשטיין את הפעילות המתקיימת ברשת מעונות "עלה", לה ארבעה מרכזים בארץ המעניקים טיפול מקצועי לכ-650 תינוקות, ילדים, מתבגרים ומבוגרים. המעונות נמצאים בבני ברק, בירושלים, בגדרה ובנגב. בכל ימות השנה מעניקה "עלה" שירותים בתחומי הרפואה, הסייעוד, הפרא-רפואה, השיקום, החינוך המיוחד ופעילויות הפנאי. כן מפעילה "עלה" מרפאות אמבולטוריות לטיפול בילדי הקהילה, ומסגרות (מעון יום שיקומי, גנים ובית ספר) שבהן נוספים חניכים חדשים בכל שנה, והחניכים הקיימים עוברים מהן למסגרות אחרות ב"עלה" לפי גילם ולפי מצבם הבריאותי.

לשכת עורכי הדין בשיתוף פעולה עם רשת מעונות "עלה" תסייע למשפחות מעוטות יכולת שיש בהן ילדים עם צרכים מיוחדים לקבל סיוע משפטי מעורכי דין מתנדבים. כך סוכם בפגישה שערכו הרב יהודה מרמורשטיין, מנכ"ל רשת מעונות "עלה", ומנכ"ל הלשכה עו"ד גיל סלומון. מנכ"ל הלשכה: "מתפקידה של לשכת עורכי הדין לאפשר נגישות של שכבות חלשות למערכת המשפטית ולהגן על זכותן של מי שאין בידיו האמצעים לשכור שירות משפטי מקצועי". הרב מרמורשטיין אמר כי "מדובר ביזמה מבורכת, והיא תסייע מאוד לאותן משפחות מעוטות יכולת שבקושי מצליחות לסיים את החודש מבחינה כלכלית".

עדכוני ועדות

הרב שלמה דיכובסקי ורונן דליהו

פורום דיני משפחה

בנובמבר קיים הפורום (י"ר משור תפים: רונן דליהו ושלומי באשי; ממונה: שלי ואקנין-אדם) שני ימי עיון: הראשון עסק בחוק חלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, התשע"ה-2014. ביום העיון השתתפו עו"ד גלי עציון (יועצת משפטית, נעמ"ת), אבי יחזקאל (אקטואר), עו"ד אלון אלפרט (סמנכ"ל, היועץ המשפטי ומזכיר מנורה מבטחים), עו"ד אסי מסינג (סגן בכיר ליועץ המשפטי, משרד האוצר) ופרופ' שחר ליפשיץ (דיקן הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בראילן).

יום עיון נוסף נערך לרגל השקת הספר "לב שומע לשלמה" מאת הרב שלמה דיכובסקי, אב בית הדין הרב בני הגדול ומנכ"ל בתי הדין הרבניים (בדימוס). השתתפו עו"ד בצלאל הוכמן, עו"ד אורי צפת, עו"ד שמואל מורן, הרבנים אליהו היישריק ושלמה שטסמן מבית הדין הרבני האזורי תל אביב, הרב ד"ר עו"ד חיים שיין והרב עו"ד יעקב דיכובסקי.

כמו כן, בשיתוף עם תנועת נעמ"ת הוקרן הסרט "גט - המשפט של וויאן אמסלם". לאחר ההקרנה החגיגית נשאו דברי ברכה ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי, גליה וולוך (י"ר נעמ"ת), אילנה דניאל (י"ר נעמ"ת במרחב ירושלים), פרופ' עו"ד דב פרימר, ד"ר עו"ד רונן דליהו, פרופ' פנחס שיפמן, הרב שלמה שטסמן, ח"כ ד"ר עליזה לביא, ח"כ שולי מר-עלם-רפאלי, עו"ד גלי עציון, עו"ד בתיה כהנא-דרור ורונית אלקבץ.

עדכוני ועדות

פורום משפט חוקתי וזכויות אדם

יו"ר הפורום עו"ד ענבל רובינש-טיין הקימה צוות מיוחד שחבריו הם עו"ד רענן גלעדי, עו"ד איילת עוז, עו"ד רינת בובליל-קדש, עו"ד אפרת ואש, עו"ד שרית לנגה וד"ר נעמי הגר. הצוות שוקד על כתיבת הערות לתזכיר חוק – סדרי מינהל (הסדרת עבודת הרשות המינהלית וזכויות הפונה לרשות), תשע"ד-2014.

ועדת עובדים זרים

הוועדה בראשות עו"ד זרי חזן קיימה (8.12.14) ישיבה בהשתתפות יגאל דוכן, ראש מינהל מעברי גבול ברשות האוכלוסין וההגירה. דוכן הביא לידיעת חברי הוועדה בין היתר את ההיבטים הביטחוניים ואת הנתונים הסטטיסטיים על כניסת זרים לישראל.

ועדת בנקאות

בחודשים נובמבר ודצמבר ערכה הוועדה (יו"ר: רוני קשלס ואמנון גרפי; ממונה: שלי ואקנין-אדם) שני ימי עיון שעניינם היבטים פרקטיים בסוגיות הנוגעות בלב הפעילות הבנקאית. בה בעת ומאז סוף אוקטובר מתקיימת השתלמות עומק במסגרת המכון להשתלמות עורכי דין בנושא "דיני בנקאות – היבטים עיוניים ומעשיים".

הוועדה התכנסה (14.12.14) לדיון בפניות מאת ציבור עורכי הדין העוסקות בתחומים שונים של עולם הבנקאות, והוצג לחברי הוועדה דו"ח הפעילות השנתית. כן התארח בישיבת הוועדה דורון שורר, יוזם ומקים "הבנק החברתי", שבו הלקוחות יהיו מעורבים בבחירת מדיניות הבנק. הוועדה קיימה גם דיון בהצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – הגבלת הוצאות גבייה, ריבית פיגורים ושכר טרחת עורך דין), תשע"ד-2014.

חנוכה בלשכה

במשוב השופטים. הביקורת טובה למערכת שיפוטית, כך אמר סגן השר לשירותי דת, ח"כ הרב אלי בן דהן, באירוע הדלקת נרות חנוכה שערכה הלשכה (18.12.14). באירוע השתתפו גם רב הכותל והמקומות הקדושים שמואל רבינוביץ', הקונסול הסיני (Zhang Kaibin), הנספח הסיני (Guo Yingbin) וראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי. סגן השר ביקר את השיתוק שיש לטענתו בנושא המינויים: "ריסון ואיפוק כן, לא שיתוק. סיימנו הרכבה של מועצות דתיות אחרי עבודה ממושכת ומאומצת, אבל אם קרתה טעות טכנית ואחד המועמדים לא חתם את שמו במקום הנכון, גם אז היועמ"ש מנע את המינוי. מדובר בעודף משפטיצידי ויש לתקנו".

גל, נאמן, פרידמן, ליבאי ומרינסקי

מימין: סלומון, פלמור, ברזילי והרב לאו

בוררות להמונים

שלושה שרי משפטים לשעבר היו בין המשתתפים בכנס השנתי

של המוסד לבוררות של הלשכה • **יעקב נאמן**: "עיניו הדין אצלנו הוא נורא"

דניאל פרידמן: "המדינה צריכה ללכת לבוררות" • **דוד ליבאי**: "אני נגד בוררות חובה"

ופרופ' דניאל פרידמן, וכן מנהל בתי המשפט לשעבר, השופט בדימוס משה גל. נאמן הוסיף כי "כאשר לא מקיימים את הוראות החוק, שקובע גם במשפט פלילי וגם במשפט אזרחי שהדין יהיה מיום ליום אלא אם יש נסיבות מיוחדות ויסתיים לאחר 30 יום, אנחנו עוברים על החוק ולכן מוצפים בתיקים. אני מצטער שהצעת החוק בנושא בוררות חובה בשיתוף הנהלת בתי המשפט שאושרה על ידי היועמ"ש נתקעה בכנסת, ועל כן עיניו הדין במדינת ישראל הוא נורא. אני מקווה שהלשכה תירתם לצורך הזה, כי מי שסובלים הם האזרחים ובייחוד השכבות החלשות".

פרופ' דניאל פרידמן אמר כי הבעיה הראשונה שנתקלה בה כשר משפטים הייתה ההנחה של היועץ המשפטי שלא ללכת לבוררות. לדעתו זו אמורה להיות החלטה של הלקוח, במקרה זה הממשלה. פרידמן טען כי את השלב הראשון בקידום הליך הבוררות המדינה צריכה לעשות: "כדי להגיע לפתרון האפשרי יש להבין תחילה שזה עניין למדינה לעשות, כי היא המתדיין הגדול ביותר בבתי המשפט". לדבריו יש להסמיק את בית המשפט – לפי בקשת הצד התובע את המדינה או המתגונן – לחייב את המדינה לקבל בורר

המערכות המשפטיות עמוסות ביותר והתקציבים לייעל אותן הולכים ומצטמצמים. ללשכה יש הזדמנות להיות קול שיכול להביא לשינוי תודעתי בנוגע לשימוש בהליך הבוררות ולהראות כי יש כלי נוסף להנגשת הצדק. הצורך לקבל תוצאות בהליך משפטי בדרך נכונה ומהירה הוא צורך שיש להגשים. אין ספק שגם פרקליטות המדינה צריכה לעשות בכך שימוש, ואני מקווה שהפצת המסר על ידי הלשכה לשימוש בבוררות רגילה ואף בבוררות בזק תלך ותגבר". מנכ"ל הלשכה עו"ד גיל סלומון ציין את היתרונות של המוסד לבוררות וכן של המורסד לגישור של הלשכה, המציעים פתרונות נוחים, יעילים וחסכוניים יותר לפתרון סכסוכים. סלומון אמר כי בימים אלה פועלים בלשכה להעלות את המודעות לשימוש בהליך הבוררות והגישור כדי להקל את העומס בבתי המשפט.

מדיניות בתי המשפט והמדינה

בכנס נערך דיון בנושא "מדיניות בתי המשפט והמדינה ביחס להליך הבוררות", בהנחיית יו"ר הנהלת המוסד לבוררות עו"ד פני מרינסקי ובהשתתפות שרי המשפטים לשעבר פרופ' דוד ליבאי, ד"ר יעקב נאמן

"הבעיה המרכזית של מערכת המשפט במדינת ישראל היא עיניו הדין. אין מדינה בעולם שבה יש כל כך הרבה תביעות משפטיות לנפש. אנחנו בשיא עולמי וצריכים להתיישב בזה", כך אמר שר המשפטים לשעבר יעקב נאמן בכנס השנתי של המוסד לבוררות של לשכת עורכי הדין שהתקיים (6.11.14) במלון קראון פלאזה בתל אביב.

בראשית הכנס נשא דברים יו"ר המוסד לבוררות עו"ד פני מרינסקי, והצביע על הצורך להגביר את המודעות לשימוש בהליך הבוררות. "יש לעשות שינוי יסודי בתפיסה", אמר מרינסקי, "ואני מקווה שנוכל להעלות פתרונות שיביאו להקלת העומס על בתי המשפט". ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי עמד על הצורך לקדם את השימוש בהליך הבוררות: "הליך הבוררות הוא הליך טוב, יעיל, חשוב ואף נחשב ככורח המציאות, וכראש לשכת עורכי הדין אני פועל להגברת המודעות של השימוש בו ליישוב סכסוכים מחוץ לכותלי בתי המשפט ובכך להפחתת המעמסה מעליהם".

מנכ"לית משרד המשפטים עו"ד אמי פלמור אמרה כי "יש תחושת החמצה שבהליך שהיה יכול להיות יעיל, דיסקרטי וחסכוני יותר לא נעשה שימוש, במיוחד בעידן שבו

"חרם על לשכת עורכי הדין הוא דבר פסול מעיקרו"

במכתב חריף ויוצא דופן, פנו עו"ד זכי כמאל ועו"ד יראון פסטינגר לנשיא בית המשפט העליון היוצא אשר גרוניס ומחו על הדרתו של ראש הלשכה מטקס חילופי הנשיאים • "מדובר בבחישה פוליטית ובלתי יאה"

הדין כשלעצמו הינו פסול מעיקרו, ואין לו מקום כלל וכלל – יהיה המניע או הסיבה אשר יהיו.

"במקרה דנן מדובר בעניין חמור ביותר: בצד החרם שהוטל על ידי כבודו" כתבו

השניים לגרוניס, "מערכת המשפט החי ליטה לטפח באמצעות ראשי הוועדים המחוזיים לשכה לעומתית, זאת למרות שוועדה ציבורית בראשות שופט בית המשפט העליון בדימוס, אילה פרוקצ'יה, קבעה באופן ברור כי כל פעמי לותם של ראשי המחוזות בלשכה המקבילה לוועד המרכזי הינה בלתי חוקית, נוגדת את חוק הלשכה וכרוכה בבזבוז תקציבים ומשאבים ציבוריים".

כמאל ופסטינגר סיכמו את המכתב וציינו כי "בנסיבות אלו, לא נותר לנו, כחברי לשכה החברים במוסדותיה זה עשרות שנים, להביע את תדהמתנו ואת אכזבתנו כי מערכת המשפט בראשותך בוחרת להתערב במאבקים הפוליטיים בלשכה באופן חסר תקדים תוך נקיטת צד ברור, וזאת בשעה שהצדדים הניצים בלשכת עורכי הדין מתמודדים על הנציגות בוועדות הסטטוטוריות לרבות הוועדה לבחירת שופטים ולקראת הבחירות בלשכה. לקראת סיום תפקיך דך הרם, אנו פונים אל כבודו לבטל את החרם ולהורות על הפסקת מעורבות מערכת המשפט האגרסיבית בפוליטיקה הפנימית של לשכת עורכי הדין ולעשות כי ראש לשכת עורכי הדין, ולא שום אדם אחר, ייצג את ציבור עורכי הדין בטקס פרישתך מכס נשיא בית המשפט העליון כפי שנעשה במשך כל שנות קיומה של לשכת עורכי הדין".

יראון פסטינגר

זכי כמאל

המשנה לראש הלשכה עו"ד זכי כמאל וחבר הוועד המרכזי של הלשכה עו"ד יראון פסטינגר פנו לאחרונה (7.1.15) במכתב לנשיא בית המשפט העליון, השופט אשר גרוניס,

בבקשה לבטל את החרם שהוטל על לשכת עורכי הדין בעקבות משוואת השופט טים. כמאל וגרוניס הביעו תמיהה על כך שלא שונה לא הוזמן ראש לשכת עורכי הדין לטקס הפרישה של נשיא בית המשפט העליון שנקבע ליום 15.1.15.

"למדנו מהתקשורת", כתבו השניים, "כי לראשונה מאז קיימת לשכת עורכי הדין, ואף מאז הקמת המדינה, לא יוזמן ראש לשכת עורכי הדין או נציג מטעמו לשאת דברים בטקס פרישתך מתפקיך הרם, וזאת בגין החרם שהוטל על ידך על המוסדות המרכזיים של לשכת עורכי הדין בעקבות קיום המשווא. אין אנו באים לתבוע את כבודו של ראש לשכת עורכי הדין, ואין כאן עניין אישי. מדובר בעניין עקרוני מהמעלה הראשונה, פגיעה מכוונת בגוף היציג על פי דין של 58 אלף עורכי הדין ובמי שנבחר להנהיג אותם על פי דין".

כמאל ופסטינגר הוסיפו במכתבם כי "החתומים מטה השתדלו, ככל שניתן, להימנע מלעסוק בסכסוכים הפנימיים בלשכה תוך שמירת קיומה, תפקודה ועצמאותה. גם בעבר היו למערכת המשפט חילוקי דעות עם לשכת עורכי הדין הן בנושאים אידיאולוגיים והן בנושאים המשויי, אולם לא זכינו לבחישה גלויה, פוליטית ובלתי יאה מצד מערכת המשפט בעניינים הפנימיים הפוליטיים של לשכת עורכי הדין. חרם על לשכת עורכי

בעניין הזה.

פרופ' דוד ליבאי: "אם מחייבים את הלשכה לקוחות ללכת לבוררות, זו סגירת שערי בת המשפט בפניהם. יש עקרונות שאם מכרסמים בהם, אין לדעת מה יהיה בסופם. כמי שחושב שערך הדמוקרטיה הוא כה חשוב, ואחד העקרונות החשובים במדינה דמוקרטית היא בית המשפט, אני לא תומך בהטלת בוררות חובה". בעניין המדיניות הנוהגת של המדינה ביחס לבוררות אמר פרופ' ליבאי כי הוא מסתייג ממנה: "לא ייתכן שהמדינה ומשרד המשפטים יאמרו מצד אחד שהם רוצים ליעל, ומצד שני יפנו עורף למוסד לבוררות".

השופט בדימוס משה גל אמר כי לדעתו צריך להיות ערעור לבית המשפט על ערכאות הבוררות: "אין דין תיק ערכאה ראשונה כדין תיק ערעור. הנטל על המערכת הוא שונה". בעניין בוררות חובה הדגיש כי מדובר בהוראת שעה בלבד: "בתביעות שיש בוב יכול להיווצר מצב ששתי חברות ביטוח מנהלות ביניהן מאות תיקים שמטפלים בהם כמה שופטים. אין שום סיבה שתתיקים כאלה לא יידונו בבוררות, ואם החברות לא מגיעות להסדר וולונטרי ביניהן, המחוקק יכול לומר 'עד כאן'".

תיקון 2 לחוק הבוררות

מושב נוסף שנערך בכנס עסק בנושא "השלכות תיקון מס' 2 לחוק הבוררות – האם הועילו חכמים בתקנתם?". במושב שהנחה ד"ר עו"ד גיא רוטקופף השתתפו השופטת בדימוס גבריאלה (דה ליאו) לוי, נשיא המחוזי לשעבר השופט בדימוס אורי גורן ועורכי הדין אהרון פולק, דורי קלגסבלד וגדעון פישר.

בחלקו השני התמקד הכנס בסוגיות מעשיות בהליך בוררות, "הכר את המומחה", בשני מושבים. במושב הראשון שהנחה עו"ד רונן סטי, יו"ר הפורום ליישוב סכסוכים בדרים אלטרנטיביות בלשכה, השתתפו עורכי הדין רוני קשלס, מוטי גלוסקא וצביקה בר נתן. במושב השני שהנחתה עו"ד אופירה גולומב השתתפו השופט בדימוס דן ארבל, נשיא המוסד הישראלי לבוררות עסקית, עו"ד יעקב בויאר וד"ר ישראל שמעוני, יו"ר "יתרו" – המוסד לבוררות ולפתרון סכסוכים.

במהלך הכנס ניתנה גם הרצאה מפי הרב הראשי לישראל דוד ברוך לאו בנושא "האמת והשלום אהבו – יישוב סכסוכים במשפט העברי מחוץ לערכאות".

מהו למה

צו איסור הלבנת הון החדש, המטיל על עורכי דין ועל רואי חשבון חובות זיהוי של הלקוחות אך לא חובת דיווח, עמד במרכזו של יום העיון שערך המכון להשתלמות • ראש הלשכה: "נעקוב אחר היישום בשטח" • ראש הרשות לאיסור הלבנת הון: "אם נצטרך, נפעל שוב להטיל חובת דיווח"

עד כמה. זה חלום בלהות. האם פרקליטת המחוז ליאת בן ארי תשתמש במאכלת הפ-לילית? לא, אני מכיר אותה. אבל את מחלי-פתה אני לא מכיר."

המושב השני שב ועסק בנושא חובות זיהוי והכרת הלקוח לעורכי דין ולרואי חש-בון – האם מדובר בגזירה שניתן לעמוד בה. השתתפו בו בין היתר נשיא לשכת רואי הח-שבון דודי גולדברג, עו"ד ד"ר מאור אבן-חן מפרקליטות המדינה, עורכי הדין פרופ' דוד ליבאי ושריג דמארי, ויו"ר המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין עו"ד חוה מרצקי. את המושב הנחתה עיתונאית הערוץ הראשון עו"ד תמר אלמוג.

עו"ד דמארי הבהיר: "אין לנו סיבה לחייך, אך החובות היום הן משהו שאפשר לחיות איתו. אמנם חובות הדיווח הוסרו לחלוטין ועמדתנו התקבלה, אך יש לנו חובה לזהות את הלקוחות, לדעת מיהם בעלי השליטה, לתעד ולשמור את המסמכים". פול לנדס מצידו הסביר כי החקיקה היא תוצר של משא ומתן ארוך, ואם עורכי הדין ורואי

לה) עו"ד ליאת בן ארי עסקה בשאלה אם כל כתב אישום בעבירות מס יכיל אישומי הלבנת הון במקרה שעבירות המס אכן ייח-שבו לעבירות מקור. "עבירות המס ועבירות מרמה חד הן. אם לכתחילה לא היו דנים בשאלה אם להכליל אותן או לא להכליל אותן, אזי היה אפשר להעמיד לדין על כל עבירות המרמה, בלי לנקוב ספציפית בעבי-רות המס. מכל מקום, עובדה היא שלא בכל עבירות מס אנחנו מעמידים לדין על חוק איסור הלבנת הון, אף על פי שהפסיקה מא-פשרת לנו לעשות זאת".

עו"ד פיני רובין חלק על הדברים ואמר: "אני לא סומך על נועם ההליכות של פר-קליטת המחוז ליאת בן ארי או של אלה רובינק קודמתה, ושתיהן מקצועיות ונפ-לאות. השאלה היא שאלה נורמטיבית. אני לא רוצה להיות נתון לחסדי הפרקליטות". עו"ד רובין הוסיף עוד כי הזמן מكرסם בא-מירות כי יש ריסון של התביעה: "לאט לאט יהיו כתבי אישום, לאט לאט יהיו פסקי דין. המקפצה הזאת קטלנית, ולא כולם מבינים

"לשכת עורכי הדין תעקוב אחר יישום צו איסור הלבנת הון החדש, המטיל על עור-כי דין את חובות הזיהוי והערכת הסיכון כלפי לקוחותיהם. נוודא כי לא נפגעת הזכות לחיסיון ולא עבודתו השוטפת של עורך הדין", כך אמר (18.11.14) ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי ביום עיון בנושא איסור הלבנת הון. יום העיון נערך על ידי המכון להשתלמות עורכי דין של לשכת עורכי הדין בשיתוף הרשות לאיסור הלבנת הון במלון הולידיי אין קראון פלאזה בתל אביב. במרכזו של הכנס, בריכוזו האקדמי של עו"ד שריג דמארי, עמד הצו שעבר יום קודם לכן בוועדת החוקה בכנסת ולפיו יוטלו על עורכי הדין ועל רואי החשבון חובות זיהוי של לקוחותיהם, אך לא תוטל חובת דיווח של עורכי הדין על לקוחותיהם לרשות איסור הלבנת הון כפי שדרשה הרשות, ובמקומו יעמוד כלל אתי.

ראש הרשות לאיסור הלבנת הון פול לנדס נשא דברים ואמר כי "אתמול נפל דבר. מעתה עורכי הדין ורואי החשבון הם חלק מהתהליך, חלק מהמאבק. הצו הוא תוצאה של מאות שעות של דיונים והתלבטויות עם לשכת עורכי הדין ועם לשכת רואי החשבון, והגענו לתוצאה מאוזנת לעת עתה. הדברים תלויים בלשכת עורכי הדין בהיבט האתי. אם הלשכות יפעלו נכון, יש סיכוי טוב שהמשטר והנורמות ייושמו ויהיו מוצלחים".

המושב הראשון עסק בנושא חם לא פחות ומה שעשוי להיות הקרב הבא – הכ-לות עבירות המס כעבירות מקור לעניין חוק הלבנת הון. במושב השתתפו פרקלי-טת מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) ליאת בן ארי-שווקי, עורכי הדין הבכירים פנחס רובין ונתי שמחוני, היועצת המשפטית של הר-שות לאיסור הלבנת הון ד"ר שלומית ווגמן, השופט בדימוס פרופ' דן ביין ופקיד שומה חקירות תל אביב של רשות המיסים רוני חכם. את המושב הנחה פרשן "דה-מרקר" ד"ר עידו באום.

פיני רובין: "מדובר במקפצה קטלנית"

ד"ר ווגמן ציינה כי הצעת החוק הממשלתית נוגעת לעבירות מס חמורות בלבד, הדגישה את חוסר הסבלנות הביני-לאומי כלפי מדינות המשמשות מקלטי מס, והזכירה כי הסטנדרט הבינלאומי בתחום המאבק בהלבנת הון עודכן ומעתה מחייב להחשיב עבירות מס חמורות כעבירות מקור. פרקליטת מחוז תל אביב (מיסוי וכלכ-

הרפורמה החדשה

הפאנל בהנחיית ברוך קרא

דנים ביישום

ביום 29.12.14 נערך יום עיון בנושא "יישום הרפורמה החדשה בחוק איסור הלבנת הון: חובות הזיהוי והכרת לקוח והכלל האתי: היבטים פרקטיים ביחס לעורכי הדין". יום העיון עסק בצו איסור הלבנת הון שאושר לפני כחודש על ידי ועדת החוקה, חוק ומשפט בכנסת, ואשר ישפיע על עבודת עורכי הדין בביצוע פעולות פיננסיות. ביום העיון נשאו דברי ברכה ראש הרשות לאיסור הלבנת הון עו"ד פול לנדס, יו"ר ועדת איסור הלבנת הון עו"ד שריג דמארי וראש הלשכה עו"ד דור רון ברזילי.

הפאנל הראשון, בהנחיית העיתונאי ברוך קרא, עסק בכלל האתיקה החדש שמגדיר את חובות עורכי הדין בנושא איסור הלבנת הון. בפאנל השתתפו ד"ר עו"ד שלומית ווגמירטנר (יועצת משפטית, הרשות לאיסור הלבנת הון), עו"ד ציון אמיר (יו"ר בית הדין המשמעתי הארצי בלשכת עורכי הדין), עו"ד נתי שמחוני (שותף ומנהל מחלקת צווארון לבן במשרד הרצוג פוקס נאמן) ועו"ד אביה אלף (לשעבר מנהלת המחלקה הכלכלית, פרקליט טוט המדינה). פאנל נוסף נערך בנושא זיהוי והכרת הלקוח על פי הצו החדש – הלכה למעשה, בהנחיית עו"ד דמארי, ובו השתתפו פרופ' דוד ליבאי, עו"ד יהודה שפר (ראש תחום אכיפה כלכלית, משרד המשפטים), עו"ד לילך וגנר (מחלקת ייעוץ וחקיקה (פלילי), משרד המשפטים) ועו"ד פראג איאד.

צילומים: ישראל הדרי

משתתפי יום העיון שנערך בתל אביב

ליט המדינה (אכיפה כלכלית) יהודה שפר, עו"ד נבות תל צור, מנהלת יחידת החילוט, האפוסטרופוס הכללי והכונס הרשמי עו"ד דנה נאמן, ומנהלת המחלקה הכלכלית בפ"רקליטות המדינה לשעבר עו"ד אביה אלף. את המושב הנחה מחליפה של אלף בתפקיד, עו"ד דן אלדד.

עו"ד תל צור דן בשאלה אם ובאיזו מידה החילוט הוא אמצעי עונשי, ואמר כי "חילוט הוא עונש נוסף על כל עונש, עם סימן קריאה. הרשויות קפצו על הכלי הזה כמוצאי שלל רב, למעשה בלי הצורך לשנות את החוקים. זה נשק לא קונבנציונלי. הוא לא נוצר כדי לתפוס צ'ק מזויף או קבלת דבר במרמה".

מושב נוסף עסק בנושא חובות הסודיות והחיסיון הבנקאי, והשתתפו בו היועצת המשפטית הראשית של בנק איגוד, ד"ר מוריה הופמן-דורון, היועצת המשפטית למינהל הכנסות המדינה טליה דולן-גדיש וסגנית היועצת המשפטית ברשות איסור הלבנת הון מאיה לדרמן. את המושב הנחה הפרשן המשפטי עו"ד יובל יועז.

החשבון יגלו רצינות כלפי הצו ויישמו אותו, יהיה אפשר לצקת לתוכו תוכן ממשי, אך במקרה הצורך לא יהיה מנוס מלעשות תיקון כדי לגשר על הפער: "אין לנו עניין בחקיקה שלא מיושמת", אמר לנדס.

פרופ' דוד ליבאי, שהיה חלק מצוות הלשכות למשא ומתן עם הרשות לאיסור הלבנת הון, אמר: "הזדעקנו. לא יכולנו להסכים לפגיעה בחיסיון, והגענו לנקודת הזמן שבה הרשות הבינה אותנו. אמנם אני חרד מהקיצוניות של חוק איסור הלבנת הון, אבל ההסדר החדש מאוזן". עו"ד ד"ר מאור אבן חן ציין כי "ארגוני הפשיעה הם לא אלה שמניעים את ההון השחור בישראל. אני גם לא חושב שרוב עורכי הדין נוגעים בדבר, אבל מדי פעם בפעם אנחנו רואים עצימת עיניים או שיתוף פעולה של עורכי דין".

נבות תל צור: "כמו עונש מוות"

פאנל נוסף בהשתלמות עסק בנושא חילוט רכוש במהלך חקירות של עבירות הלבנת הון, והשתתפו בו המשנה לפרק-

בשם הסטודנטים המצטיינים

הלשכה העניקה חלגות ל-22 סטודנטים מצטיינים אשר משלבים תרומה לקהילה

מנכ"ל הלשכה גיל סלומון (במרכז) עם הסטודנטים המצטיינים

ראש הלשכה דורון ברזילי

לשכת עורכי הדין העניקה (25.12.14) מלגות בסך כולל של עשרות אלפי שקלים ל-22 סטודנטים מצטיינים מהפקולטות השונות ללימודי משפטים, תוך התחשבות בשלושה קריטריונים: ממוצע ציונים, מצב סוציאלי-אקדמי נומי ותרומה לקהילה. המלגות ניתנו על ידי סניפות בלימודים תוך שילוב תרומה לקהילה שכללה התנדבות בעמותות, קליניקות לסיוע משפטי, בתי חולים, ארגוני סיוע ועוד. האירוע נערך במעמד ראש הלשכה עו"ד דורון ברזילי, מנכ"ל הלשכה עו"ד גיל סלומון, דיקן הפקולטה למשפטים בקריה האקדמית אונו פרופ' עמיחי כהן, ובהנחיית

ראש הלשכה. "אנו בלשכה מאמינים כי עזרה, נתינה ועשייה חברתית חשובים לא פחות, ואולי אף יותר, מאשר הידענות בתחום המשפטי". מנכ"ל הלשכה העניק את המלגות לזוכים וסיכם: "כשאומרים 'ארץ ישראל היפה' מתכוונים לקבוצה מיוחדת כמותכם".

סמנכ"ל הלשכה עו"ד אלי נקר. לובה פויגל, סטודנטית שנה ב' ממכללת נתניה, נשאה דברים בשם מקבלי המלגות. "עורך דין טוב נאמד לא רק על ידי כישוריו הרטוריים או בקיאותו בדיון המשפטי, אלא גם על ידי תרומתו לזולת וההשקעה מזמנו למען הציבור", אמר למצטיינים

בשם העובדים המצטיינים

חמש עובדות קיבלו את פרס "העובדת המצטיינת" של לשכת עורכי הדין

מימין: חגית שמואל, איילת לונגר, אירית פדלון-פלד, ציפי רבי ודקלה קליין-יונה עם מנכ"ל הלשכה

בחודש שעבר קיימה הלשכה (25.12.14) לראשונה טקס הענקת פרס "העובדת המצטיינת" לשנת 2014, בו נבחרו חמש עובדות על הצטיינות יתרה בעבודה לפי חמישה פרמטרים מרכזיים המייצגים את הלשכה: מצוינות, יושרה ארגונית, עבודת צוות, שירותיות וגאווה יחידה.

מנכ"ל הלשכה עו"ד גיל סלומון סקר את פעילות הלשכה, שיבח את כל העובדים על פעילותם במהלך השנה האחרונה, והציג את חמש העובדות המצטיינות: גב' ציפי רבי ממחלקת הגזברות, עו"ד דקלה קליין-יונה – פרקליטת אתיקה ארצית, גב' איילת לונגר ממחלקת "שכר מצווה", גב' חגית שמואל ממחלקת ההתמחות וגב' אירית פדלון-פלד – מרכזת ועד מרכזי ומועצה ארצית.

איילת שקד: "שופטים מתערבים בעניינים כלכליים וחברתיים"

ביום עיון שנערך בחודש שעבר בלשכה השתתפו גם פרופ' דניאל פרידמן ("חקיקה עוקפת בג"ץ? מדובר באוקסימורון"), ח"כ שלי יחימוביץ' ("בג"ץ לא מתערב מספיק") ופרופ' אייל גרוס ("הדין על חוק הלאום הוא לא בדיוק דין נורמלי")

צילומים: יוסי זמיר

אייל גרוס

איילת שקד

שלי יחימוביץ'

דניאל פרידמן

הפסילה ברוב של 61 או 65 ח"כים. "אם נשב בקואליציה הבאה ננסה לקדם את חוק יסוד החקיקה", אמרה שקד.

לדעת ח"כ שקד יש צורך בחקיקה עוקפת בג"ץ משום שבית המשפט העליון לא מאוזן. "בגלל שיטת הבחירה הם יכולים להטיל וטו על שופט שהם לא רוצים בו". שקד הדגישה כי חשוב לשמור על זכויות המיעוט: "יש במדינה כפרים ערביים, והם צריכים להתפתח בדיוק כמו יישובים יהודיים".

על חוק הלאום אמרה ח"כ שקד כי בעיניה הוא נחוץ משום שיש התנגשות אמיתית בין חוקים הנוגעים בזהותה של מדינת ישראל, ומטרתו אינה לפגוע בזכויות המיעוט אף שניסו להציג אותו כך.

בהקשר של חוק הלאום אמר פרופ' אייל גרוס כי "כל הדיון בישראל על המדינה היהודית הוא לא בדיוק הדיון הנורמלי שמדקקים במדינות אחרות, מכיוון שביסודו יש הפרדה בין יסוד האזרחות ליסוד הלאומיות. צרפת לדוגמה היא מדינה שאיחדה בין יסוד האזרחות ליסוד הלאומיות, ולכן אי אפשר לדלג על הבעיה הזו אצלנו".

הרי היא שבג"ץ לא מתערב מספיק. ברור שהכנסת היא המחוקק, אבל דמוקרטיה היא לא רק שלטון הרוב אלא גם ההקפדה על זכויות המיעוט. בג"ץ זהיר מאוד, והוא מחויב לבדוק הצעות חוק והפרה בוטה של ערכי זכויות אדם וערכי שוויון. חוק המסתגרים הוא דוגמה קלאסית לכך, והפתרון שנתנה המדינה הוא לא טוב". על חוק הלאום אמרה ח"כ יחימוביץ': "אני לא רואה צורך בחוק כזה כי אני רואה את המציאות". לדבריה, החוק מעורר שנאה ומחלוקת והדרת מיעוט, והמילה שוויון לא הופיעה בשום נוסח של החוק.

ח"כ איילת שקד הצביעה על ההתערבות של המערכת המשפטית בתחומים שלא דעתה אינם מתקבלים על הדעת, למשל בתחום הגירה: "המדינה צריכה לדעת להגן על אזרחיה, והיום שופטים מתערבים בעניינים כלכליים וחברתיים". לדבריה, אחד הפתרונות לכך הוא החלת חוק יסוד: החקיקה, שמצד אחד ייתן לבית המשפט העליון ורק לו את הסמכות לבטל חוק, ומצד שני יאפשר לכנסת להתגבר על

לשכת עורכי הדין ופורום משפט חוקי תי זכויות אדם קיימו לאחרונה (4.12.14) יום עיון בלשכה בנושא חקיקה עוקפת בג"ץ, חוק הלאום ובסוגיות אקטואליות נוספות. ביום העיון שהנחתה העיתונאית רויטל חובל השתתפו שר המשפטים לשעבר פרופ' דניאל פרידמן, ח"כ שלי יחימוביץ' (העבודה), ח"כ איילת שקד (הבית היהודי) ופרופ' אייל גרוס מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב ויו"ר פורום חוקי תי בלשכה, עו"ד ענבל רובינשטיין. את יום העיון ריכזה הממונה על הפורום בלשכה, עו"ד שלי ואקנין-אדם.

פרופ' פרידמן אמר כי חקיקה עוקפת בג"ץ היא אוקסימורון, משום שקיימת הפרדת רשויות שפירושה חלוקת סמכויות, והרשות המחוקקת היא לא בית המשפט אלא הכנסת. לדבריו, המשפטים לקחו את הכוח מהפוליטיקאים והעבירו אותו לעצמם ולבירוקרטיה: "אין קדושה בג"ץ וגם בית המשפט יכול לשגות, וכשזה קורה צריך לדעת להתמודד עם זה".

ח"כ שלי יחימוביץ': "אם יש לי ביקורת,

השתלמויות ינואר – אפריל 2015

השתלמויות סופ"ש בבתי מלון

תאריך	מלון	ריכוז אקדמי	שם ההשתלמות
7-10.1.15	ישרוטל רויאל ביץ' אילת	עו"ד ד"ר רונן דליהו ועו"ד שלומי באשי	משפחה וירושה
5-7.2.15	ישרוטל ים המלח	עו"ד דוד אור-חן, עו"ד ורד פרי, עו"ד מטאנס שאער	דיני נזיקין וביטוח
19-21.2.15	ישרוטל ים המלח	עו"ד אבי חימי	משפט פלילי
19-21.3.15	דן אילת	עו"ד מוטי בניאן	עסקאות במקרקעין
26-28.3.15	ישרוטל כרמים	עו"ד פנחס מרינסקי ועו"ד רונן סטי	בוררות וגישור

השתלמויות תעודה בתל אביב

תאריך	ריכוז אקדמי	שם ההשתלמות
14.1.15 מהי	עו"ד שחר בן-עמי	תכנון ובנייה
15.1.15 מהי	פרופ' שחר ליפשיץ ועו"ד ד"ר רונן דליהו	משפחה וירושה, בשיתוף עם אוניברסיטת בר-אילן
20.1.15 מהי	עו"ד ענת קאופמן	ביטוח לאומי - היבטים עיוניים והיבטים פרקטיים
25.1.15 מהי	עו"ד מוטי בניאן	עסקאות במקרקעין (מתקדם)
25.1.15 מהי	עו"ד (רו"ח) ורד אולפינר סקל ויועץ מס אהוד דבורה	ניהול כספי, חשבונאי ומיסוי של משרדי עורכי דין - היבטים פרקטיים, בשיתוף עם לשכת יועצי המס
2.2.15 מהי	עו"ד אורלי אבן-זהב	עולם הפנסיה בישראל - מושגי יסוד וסוגיות משפטיות מרכזיות
3.3.15 מהי	פרופ' אריה רייך ועו"ד צפריר נגבי	יועצים משפטיים בשירות הציבורי, בשיתוף עם אוניברסיטת בר-אילן

השתלמויות קצרות בתל אביב

תאריך	ריכוז אקדמי	שם ההשתלמות
3.2.15 - יום שלישי	עו"ד יונה דה-לוי	השתלמות לפי חוק הנוטריונים (תיקון מס' 9)
11.1.15 מהי	עו"ד מאיר מזרחי	הרפורמה במיסוי מקרקעין - הפן המקצועי
15.1.15 מהי	עו"ד יוסי ברכיה	ניהול תיקי נזיקין - סדנה מעשית בסיסית
20.1.15 מהי	עו"ד דני אבו	הסכמי זכינות - יתרונות, חסרונות והגנה על אינטרסים
17.2.15 מהי	עו"ד קובי סודרי	פרקטיקה של ניהול תיק פלילי